

nansa, cantant sempre sa sonda de cinch brasses y à mesura que se posavan à redòs des Cap que no veyan, seguien amansantse ses aygos fins que trobantse del tot en calma, cridá En Perico:

—Fondo.

Dexaren caure ses àncores. Eran les onze de sa nit y s'en anaren à dormí. Quant vengué es dia se trobaren situats devant de Sant Carlos de la Ràpita. Tot duna d'havè fondetjat y aferrat ses veles, es capitá cridá En Perico y à devant de tota sa tripulació li doná una aferrada p'es coll y les gracies p'es seu bòn conseix. Aquesta aferrada p'es coll representava es gran podè de sa Teoria unida amb sa Pràctica y gracies à n'aquesta unió y germandat tots dormiren aquell vespre à pierna suelta com los ho havia dit En Perico.

Si tots es marinés tenguessen cuydado d'estodiá les mars per hont navegan y mirassen y examinassen amb interès lo que veuen y se gravassén dins la memòria sa configuració de ses còstes y de ses muntanyes y ses entrades d'es pòrts amb tots es seus pormenors, per ventura podrian un dia doná una manéta à un capitá novell y evitá un naufraitx, perque moltes vegades succeheix qu'un pilot es un gran teòrich y capmica pràctic per allá hont navega per primera vegada. Es marinés del dia emperò no es cuydan d'aquestes còses, ni miran mai es camí què fan, ni si entran à un pòrt per l'esquerra ó per la dreta. En canvi ja es cuydan en essè en terra de cercà pòrts ahont fé naufragá es seus interessos y sa seu salut.

Axò mateix sobre teòrica y práctica podriam nòltros aplicarho à molts de rams de la vida y per tot trobariam teòrichs que s'en van à fons y se negan per falta de práctica, y pràticichs que s'estrellan pegant de caps per no tení gens de teòrica.

Així com es teòrichs no vùlen rebaixarsé à ferse pràticichs, es pràticichs no miran amb importància ses retgles teòriques y los succeheix lo qu'à n'es-fongs d'un barco que per molts de viatges que tengan fets à Amèrica sempre son fogons.

UN RONDAYÉ.

Primé des més de Jañy De l'any vuytcents vuytanta, A dins Montissiò Per prendre es batxillé m'etxaminava. Però al dos, jò y ma gent Malalts y trists estavam. ¿Sabeu lectors perqu'era? M' havian oferit sa carabassa.

Llavors atlòta cerch

Etxarovidal y guapa,

Per veure d'oblidá

Ses penes, qu'à mon còr tant aglasavan.

Mes, jay! qu'apenes munt

Al Ara sacrossanta

Pér darmos es dols Si.....

¿Me vé mal... de cò? No... de carabassa.

Vejent pues, lo passat,

Velia ferme frare; Y aixís ja som partit

Devant un confessó à dirli mes faltes.

Mes, jay! que perque son

Ben moltes y granades,

Girantse à s'altre part

No'm volgué da billet: sòls carabassa.

Y per afagitó

Quant menj à dins ma casa,

O frita ó amb altre ensiam

Me sòlen da in eternum... carabassa.

Y aixís mon testament

A tots mos parents mana

M'enterrin dins un camp

Sembrat fins porè més de carabasses.

Si acás aquests mos cants

Deys que no vos agradan,

Saculpa la té s'autó,

Companys y amichs lectors de L'IGNORANCIA.

Sí, benvolguts lectors,

En rès s'escrit atañen;

Lo qu'es qu'està s'autó.

Sufrint, molt de temps fa, de carabasses.

NAUJ ERTSEM.

UN CONGRÉS DE DONES.

Segons notices trètes de periòdichs d'aquesta capital, dia 3 de setembre de l'any qui vé hey ha d'havè à Mallorca un congrés de dònes per tractá y resoldre quin ha d'essè es seu comportament d'aquí endavant en vista de ses nòyes idées del dia y de sa regeneració social des seu setzo.

Tot axò es bò y sumament convenient per ses atlòtes joves que vulgan adquirí nom de tení bona veu y de sèbre fé bé es cuch de s'oreya malalt.

Desd'are profitisám que dins aquest Congrés s'hi parlarán tota casta de llenços. N'hi haurá de fresques y d'estitlades, de llargues y de cremadores, altres de foch y altres sense pels. Allá en sentirém de bònes y no serà estrany que n'hi haja qualcunes qu'es trègan y remolquin ses braguetes des neixe. Profitisám també qu'hey haurá tants de caps com de barrets, volem di com de moños; perque totes ses dònes son aferrades à sa seu y no pòden consentí qu'un altre dòna los fassa la quantre. Amb aquesta part son com es galls y per lo mateix es probable qu'aquell Congrés sia desd' es dia de sa seu inauguració un reñidero de galls sense cresta ó de gallines.

¿Com podrà comportá may Dona Fulana que sa seu moñera tenga un mòdo

de pensà més rasonable qu'ella ni que coneja lo qu'hey ha devall sa clòsca d'un cap d'una dòna?

Demunt sa clòsca bé; però devall, de cap manera.

¿Que diria la gent si amb una votació d'interès sa criada de Dona Sutana traigués la llarga al temps que sa seu señora amb tot es seu senyoriò anàs p'es racons en matèries d'igualtat y altres consideracions socials?

Ja may podrá consentí cap señora de ca-sua que son marit es seu tengà amb sa cuynera de la casa, per véya que sia, aquelles atencions socials y familiars, no íntimes, que sòl tení amb ella; y qu'acostuma tení amb so seu cussent de falda ó amb so seu moix.

Tot axò es somiá pessetes y desd'ara creym qu'es Congrés de ses dònes ha de arribá à essè es titol d'una comèdia que mos fassa rebentá de riure.

Axò no vòl dí que no pugan elles celebrá congressos de molta importància p'es seu benestà y tractá punts de suma interès per elles; més desd'ara veym que de lo que ménos tractarán serà de lo que més los importaria.

Si jò fós dòna proposaria desde es primé dia sa discussió des punts suivents:

Primer punt. Mèdis d'educació convenient à n'es nins desd' es seus primés dies, perque quant sian grans tengan més respecte à ses dònes del qu'ordinariament los ténen, y perque n'essè homos fets s'hajin de casá per fòrsa si vòlen està bé y à plè en aquest punt.

Segon punt. Quins passos serian es més adequats y eficassos per desterrá es festetjaments de llarga duració y per logrà qu'ets homos mirassen ses questions d'amor amb aquella seriedat que reclama es seu sant objècte?

Tercer punt. Fins à coranta vos ne posaria ara de punts bons à qual més interessant y oportú; però ja veureu que si aquest Congrés s'arriba à reuní no n'hi haurà cap d'aquests que jò posaria en discussió; y passarán el temps en pòrros-fuyes ó vuyts y nous y cartes que no lligan.

Parlarán de si sa dòna ha de tení vòt ó ha de podè etsercí sa carrera de missèra ó de metgessa. En honra de sa veritat dech havè de dí que jò à totes sense casta d'estudi y prèvi los donaria es títol de Batxilleres y que m'agradaria veure'n qualcuna de jove, guapa y que m'agradás amb so títol de Cirujiana llatina per anarme'n à afeytá à sa seu barberia, mentres no anàs de bèrbes ni me volgués afeytá sa bossa.

POQUET Y CLARET.

XEREMIADES.

Hem estat obsequiats amb un exemplà des nou llibre *Inspiraciones*, poesies

de Don Jusèp Tarongí, Pre., que mos ha regalat es seu editor Don Miquèl Roca. Li agrahim es regalo y recomanam à n'es nostros lectors que li compren que no los sabrá greu perqu'es una obreta bona y barato.

* * *

Creureu, lectors, qu'aquell merescut sayo que s'altre dissapte layaren à certes societats de Mallorca; algnns mal intencionats, enfilant sa guya per sa punta, el cregueren dirigit à sa que variós joves entusiastes acaban de fundá à Felanitx, no per beure, jugá, ni murmurá del pròxim, sinó amb so bón desitx d'aumentá sa séua instrucció y estodiá ses belleses de sa llengua mallorquina tan despreciada com desconeguda?

Pareix mentida que n'hi haja de tant toxarruts que pugan creure que L'IGNORANCIA, qu'ha donat sempre proves des seu amor à tot vertadé *adelanto*, volgués posá banderilles à una societat tan útil, que no pòt ménos d'aplaudí y desitjarli llarga vida.

Ojalá qu'es demés pòbles, imitant à Felanitx, en fundan d'iguals, y d'aquesta manera contribuirán à apartá des vici à sa jovintut y conduhirla p'es camí de s'ilustració y moralitat, úniques fonts de benestà y grandesa des pòbles.

* * *

Que diriau ahont es que no pòden beure ví comprat que no sia vinagre? Ydò à sa terra des ví. A Felanitx. S'altre dia hey varem essè y debades cercarem. Per tot venian vinagre per ví. Hem sentit à dí qu'à Solle qu'era sa terra de ses tarònjes no'n podian menjá de bònes en no essè à fòrça de carestia perque les embarcavan totes per Marsella. Vat'aquí perque serà que nòltros espanyols que tenim l'Havana sa terra des bòn tabach, l'hem de fumá tan dolent, quant ets inglesos se fuman es bò.

Mòda nova. — Molt ingèni y pòca són havian demostrat certis comerciants y especuladòs amb anuncis; però encara no n'haviam vist ni sentit cap may, com un publicat per pregó, à un pòble que pretén d'anà al devant de sa ciutació de Mallorca.

Escoltau y no rigueu!

« Tum, tum, tum... tum, tum, tum... » tum, tum, tum... Se fa à sèbre en es públichs, qu'à sa Potecaria véya s'hi vènen sangoneres à sèt dècimes cada »cuna: y també se fa à sèbre, qu'à sa mateixa botiga se prepara es xaròp de »yodo soluble, en bes... bes... bescrúpulas, y altres específichs à sis reals »es frasco. »

Vamos: qu'axò entrè nòltros ignorants vol di ni més ni ménos que: *Molta fam y pòchs doblés.*

Dins un tren de ferro-carril.

— Escolt, señó: ¿Perque son aquestes anelles de fusta qu'es temps qu'es tren camina ballan per dins aquest bastó que hey ha demunt ses finestres des cotxo?

— Ara, per no rès. Abans agontavan unes cortinetes qu'hey havia per tapá es sòl qu'entra per ses finestres.

— Ydò, ¿perque no pòsan ses cortinetes?

— Perque s'empresa troba més acertat llevá ses anelles y es bastons.

— Vaja una consequència acertada. Ja seria milló posá ses cortinetes.

— Si tots es passatges fossen com vos y com jo. Però com no heu son y ròban ses cortines lo milló es tractarlos axí com se portan. Si son sauvatges no facas que los toch un poch de sòl.

— Però heu paga es just p'es pecadó.

— Perqu'es just que veu un pecadó que péca y no'l corretgeix ó per sí mateix ó cridant es civils se fa tan pecadó com ell.

— Una vegada venian amb nòltros quatre ó cinch joves molt cridados y mal parlants. Venian també señoretes y s'haguieran de tapá ses oreyes y un señó que també hey venia los esbronçá y amenaçà de ferlossen d'ús p'és Civils à sa primera estació que trobarian y ells caillaren.

— Aquest en va sèbre. Així heu fessent tots y no succeiria lo qu'està passant.

No diriau may quina la feren ets atlòts s'altre vespre à n'es carré des Molinés; fermaren una còrda entre dos ferros de finestra, à mitx pam d'altaria d'en terra, y valga qu'es qui s'en temé era d'allà prop y totduna la llevá, però axímateix un parey de señores casi casi caygueren de tot.

Ja pòt veure qualche Municipal de posarhi remey.

Un estudiant de Montission que festejava per una finestra alta à un carreró estret devés es Banch de s'Oli, sentí dijous passat sa siguent conversa entre un corredó y un triginé sollerich, que s'encontraren prop d'ell.

— ¿Qu'hey ha de nou per Solle? (preguntà es corredó.)

— K'hem de furada sa peña y ha de venir es karril; (respongué es sollerich.)

— Bastareu à tirà en plassa unes quantes accions cotisades à la par.

— Nu creg yò k'en tirém kap; ell diuen ke de kada una s'en ha de pagá cent durus.

Es corredó que v'ha de veure qu'es pagès no l'entenia, li digué:

— En deuen quedá moltes encara per parti?

— Ka, homu; es mericanus y francesos de Solle n'han pressés devés cinquencents y ses altres les se keda un señó molt rich de Ciutat.

— Ja bastarán à du prima!

— Ke sé yò si durán prima ó esclafada.

— ¿Y no diuen si darán bons dividendos y si ets interessos han d'esse gròssos?

— No hey ha d'haver interessus de kap kasta. Ell nu es kap negòci d'univers sino sa salvació de la vila.

Quant sentí axò s'enamorat va exclamat:

— Vòl di que per Solle ses accions han d'esse subvencions, y un tot sòl en prén mil cinchcentes? Es es di, ¿qu'es farà es ferro-carril quant una bona persona regal en es sollerichs cent cinquanta mil duros?

Y dirigintse à s'atlòta, li digué:

— Si no mos casam fins qu'hajan forradat sa peña, mos enterraran amb sa creu d'ets aubats!

RECORDANSA.

Bell era; com un angel, un nin que jo estimava De color blanch, uys negres, mirar etxarot. Ay! dins aquells uys dòlso斯 gojosa hey contemplava D'amor, pura inocència; de gótx un infinit.

El petitó estreñia, felís dins es méus brassos Y ell amb dolces carícies pagava el méu amor. Jò sostenia atènta els seus vacilants passos Besant moltes vegades son front encantador.

Amb llengó baldufanca el méu nom repetia Quant nòltros dos jugavam com si fossem jermans Y allà cansat de corre la sòn quant lo rendia Dormia en los méus brassos en blan y dòls descans.

Devant la Verge Santa pregava fervorosa Si sens còsòl plorava aquell angel de Deu, Y plena d'ansia estava, que la mort horrorosa M'en fés presa traydora d'aquell amiguet meu,

Quants d'aüs, quants d'aüs passaren! y encara quant dormida Somiy aquell nin tènre més bell qu'un xeralfí, Amb ell somiy qu'es glòria passar la triste vida, Deu meu! Jay! jò voldria sempre, sempre dormí.

El temps passa y tot muda, el còr ja no suspira Aquell ninet ja es homo; de tot s'es olvidat; P'és méu costat me passa, sols no'm coneix, ni'm mira... Qui es ell y quelí diuen? Qui es ell? Es un ingrati.

UNA SEUVATGINA.

COVERBOS.

A una possessió d'un pòble forá hey havia un amo que tant per sa séua esterioritat com per ses séues costums, dona entenent essè tot un homo d'altre temps, com deym en bòn mallorqui. Sa séua cabeyera grisa tirada demunt ses espàtules, sa séua barba gelada, es seu vestí que en tot diu amb so del temps y ses séues costums religioses que per rès s'altejan, son còses que denòtan ser axi.

Tenia ja casi tota sa familia, criats y

ot, qu' havian fét lo necessari per cumplí amb so precepte pascual. Sols faltavan es petits, que no fiava à ningú, entre ells hey cont es porqueret.

Veureu qu' un dia el s' en dí a confessá y tocant per torn à n'aquest, s' en vā y s' ajonoya en es pèus des confés, qui, fètes ses oportunes preguntes, entrà amb ses des seu ofici.

—Qu' has deixat fé mal en es porchs? (li preguntá.)

—Un poch; si pare, (respongué ell.) Un dia me vaxt descuydà y sa trutja que li diuen na Mamelluda, s' en va aná dins un tèrs de cas veynat y es menjá un tròs de favères.

—¿Que s' en menjá molt de tròs?

—Sí pare; tant mateix... tant mateix...

—¿Com es ara? (li digué es confés.)

S' atlòt ventise apurat y per dirley més exacta, s' axecá des confessionari, se fè un parey de passes enrera y diu:

—Còm si vostè fos sa trutja y s' en hagués menjades fins aquí.

**

Un criminal à ne qui l'Audiència havia sentenciat à mort, va fè un recurs en es Tribunal Supremo demanantli que millorás sa sentència; y un amich des reo li va di:

—Però, *hombre*, ¿per qué t'afiques en més *caleos*? ¿Que no veus que val més lo dolent coneget que lo bò per coneixe?

—Còm se coneix que no hay tens sapell, (va di s' altre.) ¡Ja 'u veurem!

**

A un cèrt poble d'Espanya, (es nom no'l dich perque no'm recorda,) un diumenge decapvespre hay havia corrides de tòros, y va dà sa casualitat que un bòu va escapá de sa plassa ocasionant un natural alboròt per tot es poble. Amb axò hay havia un pòbre cégo, qu' implorava sa caritat pública, y quant va sentir tant de rendu y que sa gent deya qu' es tòro havia fuyt, ell amb llàgrimes en ets uys, demanava per amor de Deu que l' arrambassen al menos à sa paret.

Eucara no havia dit sa derrera paraua quant es tòro arribant allá ahont era es pòbre cégo, y essent es primé bullo que li vengué devant, li pegá bañada y el va rebatre à sa paret.

El pòbre pensant qu' era una persona caritativa, va di:

—Gracies, germanet, des fèvó que m' heu fét, però tampoch no hay importava una sempera tan fòrta.

**

Un amich demanava à un' altre noticies sobre una casa en qu' aquest hay havia viscut uns vint anys.

—No t'aconsey, (digué aquest molt serio,) qu' habites dita casa, perque vint anys he enveyit jò à ella.

**

S' en aná à confessá una beata y apenes va havé dit sa confessió se posà à plorá demostrant tení gran doló d'alguna falta còmesa. Es confés li anava mitigant sa séua pena amb ses exhortacions que li feya, dantli à comprendre que sa misericòrdia de Deu era infinita. Aconhortada, li digné:

—Pare; he comès un pecat moltíssim gròs: no meresch perdó de Deu.

Mentre deya axò sempre feya sa plorayeta:

—Es confés apurat li digué que coniás es fét sens temor.

—Pare, (li digné,) quant estava fent s'estació à n' el Santíssim m'ha escapat una yentosidat.

Es confés tot furios tragué es cap p' es portalet, y li digué tot resolt:

—Si no has apagat sa llanti no's rès!

Entre es varios amichs qu' assistiren à un dòl, cridava s' atenció un seño que plorava com una Magdalena, y à qui ningú havia vist may à la casa.

—Però vostè conexia es meu pòbre espòs? (preguntá sa viuda.)

—Ay! ¡No, señora!

—Ydò, ¿per qué plora vostè d'aquesta manera?

—Perque venç en nòm d'un amich seu que l'estimava moltíssim.

**

PAPALLONES.

Omplí aquests pichs amb lletres que llegides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, lo qu' es es meu ninet; sa 2.ª, lo qu' es sa meua dona; sa 3.ª, lo que jò som; sa 4.ª, es meu illatge; sa 5.ª, lo que jò tench; y sa 6.ª, una lletra.

Ecsemé.

XARADA. Una cupreg
d'Udos, à n'es còs està; ell' i min
Prima sol animal es, tutul es meu
Animal també es tot es, i se ecessig
Meem qui heu endevinarà.

OMRELLIUG ACOR.

CAVILACIÓ.

NEBOT. Compòndre amb aquestes lletres un llinatge mallorqui.

EN JUSEPI.

FUGA DE CONSONANTS.

A .A.A.IA E. A.U.A.O.A E. A .O.A.IOA

X.

ENDEVINAYA.

D' un sol menjá m' aliment
Que l' solech trère de mí, la obo
Mentre n' hi ha tench talent;
L' acab, y totduna em sent
Desmayarmé y morí.

UN PETÍSCURRIS.

(Ses solucions dissapte qui vé si som oius.)

CRIDA.

INSPIRACIONES. Colecció de poesies castellanes per s' inspirat poeta mallorqui, Don Jusèp Taronjí, Prevere, Canonge del Sacro-monte de Granada.

Es un tom de 310 pàgines que se vén à tres pessetes à sa llibreria de Don Miquèl Roca, Plassa des Born, núm. 90.